	Kod ucznia									
……			-			-				
	Dzień		**Miesiąc**		**Rok**					
pieczątka WKK	**DATA URODZENIA UCZNIA**									

KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP REJONOWY

Drogi Uczniu,

witaj w II etapie konkursu z historii. Przeczytaj uważnie instrukcję:

- Arkusz liczy 22 strony i zawiera 21 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt komisji konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem. Postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania konkursowe.
- Używaj długopisu/pióra z czarnym/niebieskim tuszem/atramentem.
- Nie używaj korektora/długopisu zmazywalnego.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Błędną odpowiedź przekreśl.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym lub otoczone kółkiem.
- W zadaniach PRAWDA/FAŁSZ dokonaj wyboru, czy stwierdzenie jest prawdą czy fałszem.
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

80

Zadanie 1. (0-9 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej, źródeł 1-4 oraz zdjęć przedstawiających miejsca modlitwy różnych wyznań, odpowiedz na pytania.

Źródło 1.

Jeśli przyjdzie do ciebie nieznajomy i poprosi, abyś go przyjął pod swój dach, ugość go, a znajdziesz łaskę w oczach Allaha.

(*Sura An-Nisa* 4, 34; tłum. J. Bielawski. https://pl.wikiquote.org/wiki)

Źródło 2.

[…] W modłach swoich prosił bogów po prostu tylko o to, co jest „dobre", w przekonaniu, że bogowie najlepiej wiedzą, co wychodzi na dobre. […] Mimo że składał małe ofiary z małego mienia, nie sądził, że pozostaje w tyle za tymi, co składają bogate ofiary z wielkiego majątku. Jego zdaniem najmilsza bogom była ofiara najpobożniejszych […].

(Cyt. za: G. Chomicki, S. Sprawski, *Starożytność. Teksty źródłowe, komentarze i zagadnienia do historii w szkole średniej,* Kraków 1999, s. 171.)

Źródło 3.

Przeszedł Pan przed jego oczyma i wołał: «Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i litościwy, cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność, zachowujący swą łaskę w tysiączne pokolenia, przebaczający niegodziwość, niewierność, grzech, lecz nie pozostawiający go bez ukarania, ale zsyłający kary za niegodziwość ojców na synów i wnuków aż do trzeciego i czwartego pokolenia». I natychmiast skłonił się Mojżesz aż do ziemi i oddał pokłon.

(*Księga Wyjścia* 34, 6-8. Cyt. za: https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=85)

Źródło 4.

Jezusa zaś stawiono przed namiestnikiem. Namiestnik zadał Mu pytanie: «Czy Ty jesteś królem żydowskim?» Jezus odpowiedział: «Tak, Ja nim jestem». A gdy Go oskarżali arcykapłani i starsi, nic nie odpowiadał. Wtedy zapytał Go Piłat: «Nie słyszysz, jak wiele zeznają przeciw Tobie?» On jednak nie odpowiedział mu na żadne pytanie, tak że namiestnik bardzo się dziwił.

(*Mt 27, 11-14.* Cyt. za: https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=363)

I.

A. Napisz NUMER ŹRÓDŁA, który odpowiada świątyni widocznej na zdjęciu: ……..……

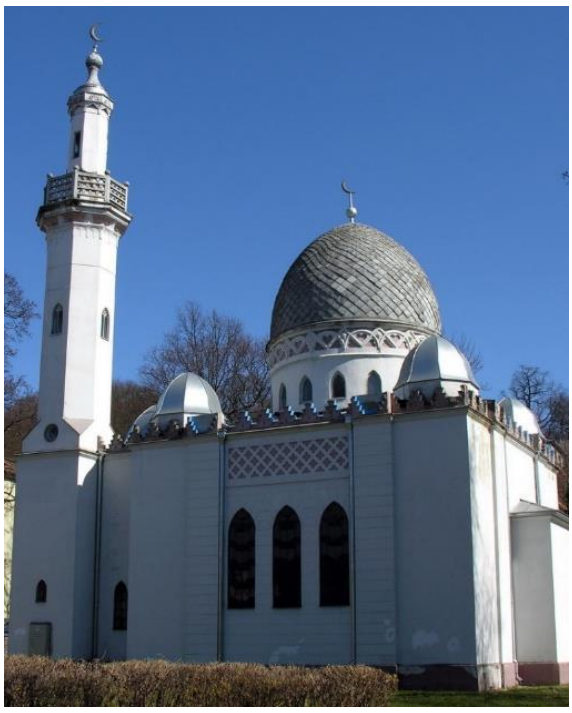
B. Napisz NAZWĘ RELIGII, której dotyczy tekst źródłowy wybrany przez Ciebie w punkcie A. i zdjęcie świątyni widoczne po lewej stronie:

……..…….……..

C. Napisz POTOCZNĄ (OGÓLNĄ) NAZWĘ świątyni (miejsca modlitwy) widocznej na zdjęciu po lewej stronie:

……..……..…..…….…….

II.

A. Napisz NUMER ŹRÓDŁA, który odpowiada świątyni widocznej na zdjęciu: ……..…….

B. Napisz NAZWĘ RELIGII, której dotyczy tekst źródłowy wybrany przez Ciebie w punkcie A. i zdjęcie świątyni widoczne po lewej stronie:

…….……..

C. Napisz POTOCZNĄ (OGÓLNĄ) NAZWĘ świątyni (miejsca modlitwy) widocznej na zdjęciu po lewej stronie:

…….…….

III.

(https://pl.wikipedia.org/wiki/; http://jozef.diecezja.pl/...jozefa/)

A. Napisz NUMER ŹRÓDŁA, który odpowiada świątyni widocznej na zdjęciu: ……..……..…….

B. Napisz NAZWĘ RELIGII, której dotyczy tekst źródłowy wybrany przez Ciebie w punkcie A. i zdjęcie świątyni widoczne po lewej stronie:

……..…..……..

C. Napisz POTOCZNĄ (OGÓLNĄ) NAZWĘ świątyni (miejsca modlitwy) widocznej na zdjęciu po lewej stronie:

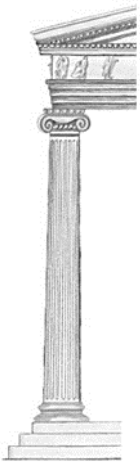
…….…….…….

Zadanie 2. (0-3 pkt)

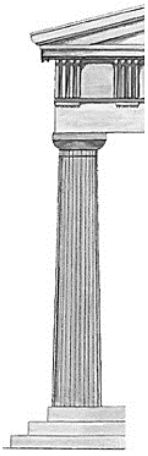
Nazwij style architektoniczne (porządki architektoniczne), w których zostały wykonane poniższe kolumny.

A. ……...……..……

B. ……..……

C. ……..……..……

Zadanie 3. (0-6 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej napisz IMIĘ i NAZWISKO osoby, o której mówi krótka notka biograficzna.

A. Żył w XV w. Był niemieckim złotnikiem i drukarzem, twórcą pierwszej przemysłowej metody druku na świecie.

……

B. Żył na przełomie XV/XVI w. Był portugalskim żeglarzem i odkrywcą. Jako pierwszy dotarł drogą morską do portu Kalikat w Indiach, gdzie założył faktorię handlową.

……

C. Żył w latach 1856-1924. Był prezydentem Stanów Zjednoczonych w czasach I wojny światowej. Z jego inicjatywy powstała Liga Narodów.

……

D. Żył w latach 1892-1975. Był przywódcą nacjonalistów w czasie hiszpańskiej wojny domowej, dyktatorem wojskowym i szefem Falangi Hiszpańskiej. W latach 1947-1975 był regentem Królestwa Hiszpanii.

……

E. Żył w latach 1866-1936. Był współzałożycielem i przywódcą Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego, galicyjskim politykiem i działaczem niepodległościowym. W 1918 r. stanął na czele tzw. rządu lubelskiego. W II Rzeczpospolitej pełnił m.in. funkcję marszałka sejmu, przewodniczącego Polskiej Partii Socjalistycznej, był jednym z założycieli Centrolewu.

……

F. Żył w latach 1888-1974. W II Rzeczpospolitej pełnił m.in. funkcję wicepremiera, ministra przemysłu i handlu oraz ministra skarbu. Zainicjował budowę portu w Gdyni. Opracował 4-letni plan inwestycyjny realizowany od 1936 r., w ramach którego powstała m.in. Stalowa Wola.

……

Zadanie 4. (0-5 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej napisz POJĘCIE (historyczną nazwę) opisane w poniższej charakterystyce.

A. Jest to ustrój polityczny, który opiera się na władzy przywódcy i jego politycznego otoczenia. W państwie istnieją instytucje władzy demokratycznej, ale podporządkowane są przywódcy. Jednak system ten nie dąży do całkowitej kontroli nad społeczeństwem.

……

B. Termin ten spopularyzował Nikita Chruszczow na XX Zjeździe KPZR określając stosunek społeczeństwa i całą propagandę prowadzącą do ukazania Stalina jako nieprzeciętnego i genialnego człowieka, nieomylnego przywódcę, bohatera narodowego, którego postać widnieje na znaczkach, pomnikach, pierwszych stronach gazet itp.

……

C. Był to kolegialny trzyosobowy organ władzy w Królestwie Polskim powołany przez władze Niemiec i Austro-Węgier, na mocy aktu 5 listopada, działający w latach 1917-1918.

……

D. Jest to potoczna nazwa obozu rządzącego w II Rzeczypospolitej po przewrocie majowym. Nazwa pochodzi od łacińskiego słowa „uzdrowienie".

……

E. To wydarzenie z 9/10 listopada 1938 r. w Niemczech, które rozpoczęło pogrom ludności żydowskiej i niszczenie ich mienia.

……

Zadanie 5. (0-4 pkt)

Zidentyfikuj władcę Polski, który panował w czasie wydarzeń podanych w punktach A-D. Napisz IMIĘ/IMIONA i PRZYDOMEK władcy.

A. Był władcą Polski, gdy doszło do rozłamu w Kościele, zwanego wielką schizmą wschodnią –

……...…….……

B. Był władcą Polski, za panowania którego doszło do upadku Cesarstwa Bizantyjskiego po zdobyciu Konstantynopola przez Turków –

……..……..……..…….…….

C. Był władcą Polski, gdy Marcin Luter rozpoczął reformację w Wittenberdze –

……...……..……..

D. Był władcą Polski, gdy rozpoczęła się Wielka Rewolucja Francuska –

……..……..……..……

Zadanie 6. (0-2 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej napisz pełne nazwy zapisane skrótami.

A. BBWR – ……..……...……...……...

……..……...……...……

B. COP – ……..…...……..

……..……...……

Zadanie 7. (0-4 pkt)

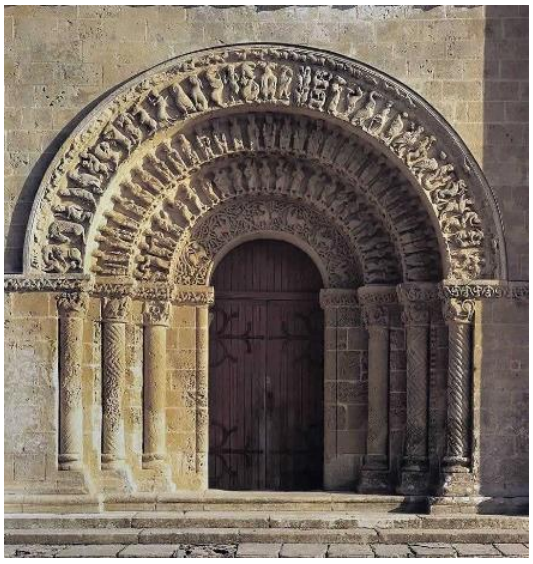
Napisz NAZWĘ STYLU, w którym zostały wykonane wejścia do budynków.

A. ……

B. ……

C. ……

D. ……

(https://gunthera.wordpress.com/2011/11/30/rozdzial-x-katedra-swiatla-amiens/
http://www.icimss.edu.pl/wystawy/.../pl/85/okna-drzwi-i-portale
https://pl.wikipedia.org/wiki/Portal)

Zadanie 8. (0-4 pkt)

Na podstawie źródła ikonograficznego (płaskorzeźba zdobiąca pałac w WILANOWIE) i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

(J. Dyr (fot.), wikimedia.org, CC BY 3.0 https://epodreczniki.pl/)

A. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem. Płaskorzeźba nawiązuje do tradycji antycznego Rzymu:

I. triumfu,

II. ostracyzmu,

III. Dionizji.

B. Zidentyfikuj polskiego króla (właściciela Wilanowa), który siedzi na rydwanie:

……

C. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem. Płaskorzeźba powstała:

I. przed 1673 r.,

II. po 1683 r.,

III. w 1792 r.

D. Uzasadnij wybór daty w podpunkcie C. odwołując się do wiedzy własnej – ……

……

……

……

Zadanie 9. (0-7 pkt; po 1 pkt za prawidłowe uzupełnienie całego podpunktu)

Uzupełnij w wykropkowanych miejscach w tabeli brakujące informacje dotyczące bitew.

	Imię i nazwisko wodza zasłużonego w tej bitwie:	ROK bitwy	MIEJSCE bitwy	Nazwa państwa [lub strony], które wygrało i które przegrało bitwę
A	Mieszko I Czcibor Hodo	……..……	……..…..……	• Państwo wygrane: Polska [państwo Polan] • Strona przegrana: Marchia Łużycka
B	Bolesław Chrobry Jarosław Mądry	1018	……...……..…	• Państwo wygrane: ……...…… • Państwo przegrane: …..……..……
C	Krzysztof Opaliński Andrzej Karol Grudziński Arvid Wittenberg	……	Ujście	• Państwo wygrane: ……...…… • Państwo przegrane: ……..……...……
D	Kazimierz Pułaski	……	Savannah	• Państwo wygrane: ……..……...…… • Państwo przegrane: ……..……...……..……
E	……..…...…….. ……..…...……..	……	Lipsk	• Strona wygrana: siły koalicji antyfrancuskiej • Państwo przegrane: Francja
F	Władysław Raginis	1939	……....……	• Państwo wygrane: ……...…… • Państwo przegrane: ……..…..……
G	……..…...…….. ……..…...……..	……	Monte Cassino	• Strona wygrana: Alianci • Państwo przegrane: III Rzesza [Niemcy; Włoska Republika Socjalna]

Zadanie 10. (0-2 pkt)

Na podstawie karykatury i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Le_Petit_Journal_Balkan_Crisis_.jpg)

A. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem. Karykatura przedstawia sytuację na Bałkanach w roku:

I. 1908,

II. 1912,

III. 1914.

B. Uzasadnij wybór daty w podpunkcie A., odwołując się do wiedzy własnej i elementów graficznych widocznych na obrazie – ……...……

……..……...……

……..……...……

……..……...……

Zadanie 11. (0-4 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

Źródło. Ultimatum Austro-Węgier wobec Serbii

[...] Cesarski i Królewski rząd zmuszony jest zażądać od rządu serbskiego oficjalnego oświadczenia, iż potępia on propagandę skierowaną przeciw monarchii austro-węgierskiej, to znaczy wszelkie poczynania zmierzające w ostatecznym celu do oderwania od monarchii obszarów do niej należących, oraz zobowiązuje się stłumić wszelkimi środkami tę przestępną i terrorystyczną propagandę [...]. Królewski rząd Serbii zobowiązuje się ponadto: [...]

*6. Wszcząć dochodzenia sądowe przeciw uczestnikom **spisku z 28 czerwca** znajdującym się na terytorium serbskim [...].*

(Cyt. za: Sobańska-Bondaruk M., Lenard S.B., *Wiek XIX w źródłach*, Warszawa 1998, s. 377.)

A. Napisz ROK, w którym miały miejsce wydarzenia przedstawione w źródle – ……..……...……..

B. O jakim wydarzeniu jest mowa w podkreślonym fragmencie źródła – ……..

……..……...……

C. Wyjaśnij pojęcie ultimatum – ……..……

……..……...……

……..……...……

D. Wykorzystując wiedzę pozaźródłową, napisz jaki był NAJWAŻNIEJSZY SKUTEK wydarzenia podkreślonego w źródle – ……...……..

……..……...……

Zadanie 12. (0-3 pkt)

Na podstawie fragmentu piosenki i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Raduje się serce, raduje się dusza,
Gdy Pierwsza Kadrowa na wojenkę rusza.
Oj da, oj da dana, kompanio kochana,
Nie masz to jak Pierwsza, nie!
Chociaż do Warszawy mamy długą drogę,
Przecież jednak dojdziem, byle by iść w nogę.

(https://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Pierwsza_kadrowa/tekst)

A. Napisz DOKŁADNĄ DATĘ (dzień-miesiąc-rok) wymarszu Pierwszej Kadrowej „na wojenkę" – ……..……..……

B. Napisz nazwę miasta, z którego Kompania Kadrowa wyruszyła na wojnę – ……..…….

C. Napisz IMIĘ i NAZWISKO osoby, która stała na czele „Pierwszej Kadrowej" –

……..……...……

Zadanie 13. (0-2 pkt)

Na podstawie źródeł i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Źródło 1. *Odezwa do Polaków*, początek sierpnia 1914 r.

Polacy!

[…]. Przychodzimy do Was jako przyjaciele. Zaufajcie nam!

Wolność Wam niesiemy i niepodległość, za którą tyle wycierpieli ojcowie Wasi. Niech ustąpi barbarzyństwo wschodnie przed cywilizacją zachodnią, wspólną Wam i nam.

Powstańcie, pomni Waszej przeszłości, tak wielkiej i pełnej chwały. […] Wspólnymi siłami wypędzimy z granic Polski azjatyckie hordy.[…] Niech z przeszłości i z teraźniejszości przemówią do Was jęki Sybiru i krwawa rzeź Pragi, i katownie unitów.

Z naszymi sztandarami przychodzi do Was wolność i niepodległość.

(Cyt. za: Radziwiłł A., Roszkowski W., *Historia 1871-1939. Podręcznik dla szkół średnich*, Warszawa 1998, s. 204.)

Źródło 2. Pocztówka z 1914 r.

(http://muzeum-niepodleglosci.pl/)

A. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem. Autor pocztówki (źródło 2.) był zwolennikiem orientacji politycznej zaprezentowanej w *Odezwie do Polaków* (źródło 1.):

TAK / NIE

B. Odwołując się DO OBU ŹRÓDEŁ uzasadnij dlaczego wybrałaś/wybrałeś taką odpowiedź w punkcie A. – ……..……..……

……..……..……..……..……

……..……..……..……..……

……..……..……..……..……

……..……..……..……..……

……..……..……..……..……

……..……..……..……..……

Zadanie 14. (0-3 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Art.1. Obejmuję, jako ***Tymczasowy Naczelnik Państwa****, Najwyższą Władzę Republiki Polskiej i będę ją sprawował aż do czasu zwołania Sejmu Ustawodawczego.*

Art. 2. Rząd Republiki Polskiej stanowią mianowani przeze mnie i odpowiedzialni przede mną, aż do zebrania się Sejmu, Prezydent Ministrów i ministrowie.

(Cyt. za: Adamczyk M., Pastuszka S., *Konstytucje polskie w rozwoju dziejowym 1791-1982*, Warszawa 1985, s. 196.)

A. Napisz ROK, w którym został wydany ten dokument – ……

B. Zidentyfikuj osobę, która objęła urząd podkreślony w źródle. Napisz IMIĘ i NAZWISKO – ……..……..……..…..…….....

C. Napisz IMIĘ i NAZWISKO innej (niż w pkt B.) osoby, która w historii Polski nosiła tytuł Naczelnika – ……..……..……..……

Zadanie 15. (0-5 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Rok XXIX. Nr 274.

Stolica manifestuje po odzyskaniu Zaolzia.

Gdy wkraczamy w historyczne piastowskie granice...

„Maszerować za Olzę!"

– rozkazuje Naczelny Wódz.

(„Ilustrowany Kurier Codzienny", w: https://historia.org.pl/)

A. Napisz ROK wydarzenia, o którym pisze ówczesna prasa – ……..……..…..….

B. Zidentyfikuj osobę „Naczelnego Wodza", którego rozkaz cytuje prasa. Napisz IMIĘ i NAZWISKO – ……

C. Rozstrzygnij, która informacja jest PRAWDZIWA [P], a która FAŁSZYWA [F]. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem.

I.	Zaolzie stanowiło część Kotliny Kłodzkiej i było przedmiotem sporu między Polską a Czechami.	P	F
II.	Zaolzie zamieszkiwała w zdecydowanej większości ludność polska.	P	F
III.	Zajęcie Zaolzia przez Polskę zostało potępione przez państwa zachodnie.	P	F

Zadanie 16. (0-3 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Źródło: Dekret dotyczący organizacji władzy na Litwie

1. Zwierzchniczą władzę na terenie Litwy Środkowej sprawuję ja, jako ***naczelny dowódca Litwy Środkowej.***

2. Jako organ wykonawczy władzy zwierzchniej zostanie przez mnie powołana Tymczasowa Komisja Rządząca. […]

5. Jako godło Litwy Środkowej ustanawiam tarczę z Orłem i Pogonią.

6. Flagę czerwoną z Orłem i Pogonią ustanawiam jako flagę państwa.

7. Wszystkie dekrety tracą moc obowiązującą, o ile nie zostaną złożone do Sejmu Ustawodawczego Litwy Środkowej w dniu jego otwarcia.

(Cyt. za: Sobańska-Bondaruk M., Lenard S.B., *Wiek XX w źródłach*, Warszawa 1998, s. 144.)

A. Zidentyfikuj osobę podkreśloną w źródle. Napisz IMIĘ i NAZWISKO – ……..……

……..……..……

B. Napisz ROK wydania tego dokumentu (zajęcia Litwy Środkowej) – ……..……..……

C. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem. Granice państwa polskiego ukształtowane m.in. w wyniku działań opisanych w źródle przedstawiono na mapie numer:

I.

II.

III.

Zadanie 17. (0-4 pkt)

Zdjęcia przedstawiają wybitne osoby związane ze sportem, kulturą i nauką w 20-leciu międzywojennym. Napisz IMIĘ I NAZWISKO osoby widocznej na fotografii. Odpowiedzi wybierz spośród:

1. Gabriel Narutowicz **2.** Ignacy Mościcki **3.** Feliks Stamm
4. Adolf Dymsza **5.** Jan Kiepura **6.** Janusz Kusociński
7. Helena Marusarzówna **8.** Halina Konopacka

A. ……..……..…...

B. ……..……..…...

C. ……..……..…...

D. ……..……..…...

(https://pl.wikipedia.org/)

Zadanie 18. (0-3 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

§ 34. Po upływie lat 15 od wejścia w życie niniejszego Traktatu ludność terytorium […] będzie powołana do wypowiedzenia swej woli w sposób następujący:

Zarządzone będzie głosowanie gminami lub okręgami *co do alternatyw: a) utrzymanie stanu, zaprowadzonego przez niniejszy Traktat i niniejszy aneks; b) połączenie z Francją; c) połączenie z Niemcami.*

Prawo głosu będą miały, bez różnicy płci, wszystkie osoby, które w chwili głosowania posiadają powyżej 20 lat i zamieszkują na terytorium w dniu podpisania Traktatu.

(Cyt. za: Sierpowski S., *Źródła do historii powszechnej okresu międzywojennego, t. I: 1917-1926*, Poznań 1989, s. 107-124.)

A. Podaj nazwę terytorium historyczno-geograficznego, którego dotyczy postanowienie traktatu

– ……..……..…….

B. Jak określono w historii typ głosowania, o którym mówi podkreślony fragment źródła –

……..……...……

C. Wykorzystując wiedzę pozaźródłową napisz, jakim rezultatem zakończyło się głosowanie, o którym mówi źródło – ……..……...……

……..……...……

Zadanie 19. (0-2 pkt)

Na podstawie źródeł i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Źródło A.

Źródło B.

(https://www.warszawa.ap.gov.pl/droga_do_solidarnosci/plansza01_02.html; http://www.powstancyslascy.pl/)

A. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem. Oba źródła odnoszą się do tego samego wydarzenia:

TAK / NIE

B. Odwołując się DO OBU ŹRÓDEŁ uzasadnij dlaczego wybrałaś/wybrałeś taką odpowiedź w punkcie A. – ……

……

……

……

……

……

……

Zadanie 20. (0-3 pkt)

Obok zdjęć, przedstawiających wielkie protesty społeczno-polityczne lub wiece poparcia w państwach europejskich po II wojnie światowej, napisz ROK, w którym miały miejsce.

A. ……..……

B. ……..……

C. ……...…..……

(https://www.zamek-krolewski.pl/dla-mediow/archiwum-wiadomosci/...-polska-wegry.-historia-i-pamiec)
https://www.rp.pl/plus-minus/art10245661-operacja-dunaj-
https://www.fakt.pl/wydarzenia/swiat/mur-berlinski-upadek-i-ofiary/yxr9965#slide-1)

Zadanie 21. (0-2 pkt)

Na podstawie rysunku satyrycznego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

(https://zawielkimmurem.net/2013/06/30/dlaczego-upadl)

A. Ilustracja przedstawia upadek jednego z państw europejskich. Napisz PEŁNĄ NAZWĘ tego państwa – ……...……..

……..……...……

B. Napisz ROK, w którym doszło do ostatecznego rozpadu tego państwa – ……..…….

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)